

مجموعه فعالیت‌های آموزشی

برای کودکان ۵/۵ تا ۶ ساله

مهارت‌های تفکر

دبیر و طراح مجموعه: نبی‌الله صادقیان

مؤلفان: زهرا سادات یاسینی

با همکاری شیرین برزین، ترانه فرصت، سیده عاصمه رستم کلایی

تصویرگر: بهنام خیامی

عنوان و نام پدیدآور : مهارت‌های تفکر: برای کودکان ۵/۵ تا ۶ ساله / مؤلفان زهرا سادات یاسینی ... [و دیگران] ؛ تصویرگر بهنام خیامی.

مشخصات نشر : تهران: مبتکران: پیشروان، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۲۸ ص. : مصور (رنگی).

فروست : مجموعه فعالیت‌های آموزشی

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۰۷-۰۷۸۳-۸

وضعیت فهرست‌نویسی : فیا

یادداشت : مؤلفان زهرا سادات یاسینی، شیرین برزین، ترانه فرصت، سیده عاصمه رستم کلایی.

یادداشت : گروه سنی: الف و ب

موضوع : آموزش قبل از مدرسه — راهنمای آموزشی

موضوع : کودکان — فعالیت‌های خلاقه

موضوع : اندیشه تفکر خلاق

شناسه افزوده : یاسینی، زهره سادات

شناسه افزوده : خیامی، بهنام؛ تصویرگر

رده‌بندی دیویی : ۳۷۲/۲۰۸۵۰۱۱۰۹

شماره کتابشناسی ملی : ۱۲۶۴۹۹

مجموعه فعالیت‌های آموزشی (فعالیت‌های یاددهی-یادگیری)

شرکت آموزشی و فرهنگی مبتکران

برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت: مؤسسه رشد و توسعه برنامه‌ریزی آموزشی فروغ

دبیر و طراح مجموعه: نبی‌الله صادقیان

مؤلفان: زهرا سادات یاسینی با همکاری شیرین برزین، ترانه فرصت، سیده عاصمه رستم کلایی

نظارت بر تولید محتوا: فتح‌الله فروغی

امور هنری قبل از چاپ: مؤسسه فرهنگی و هنری طراحان ایماژ

تصویرگر: بهنام خیامی

ویراستار: انسیه اسدیان

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

سال چاپ: ۱۳۸۹

لیتوگرافی: سحرگرافیک

شابک: ISBN: 978-964-07-0783-8

قیمت: ۱۴۰۰ تومان

مجموعه فعالیت‌های آموزشی (فعالیت‌های یاددهی - یادگیری) برای کودکان ۲ تا ۶ سال در پاسخ به نیاز والدین، مربیان مراکز پیش‌دبستانی و علاقه‌مندان به حوزه‌ی آموزش در این سنین طراحی و آماده شده است.

این مجموعه از ۸ بسته‌ی آموزشی برای کودکان ۲ تا ۲/۵ ساله، ۲/۵ تا ۳ ساله، ۳ تا ۳/۵ ساله، ۳/۵ تا ۴ ساله، ۴ تا ۴/۵ ساله، ۴/۵ تا ۵ ساله، ۵ تا ۵/۵ ساله و ۵/۵ تا ۶ ساله تشکیل شده است. در هر بسته‌ی آموزشی ۱۰ عنوان کتاب وجود دارد که شامل یک جلد راهنمای عمل برای مربیان و والدین و ۹ جلد کتاب برای کودکان می‌باشد.

- کتاب راهنمای عمل ضمن آشنا شدن والدین و مربیان با ویژگی‌های رشد و نحوه‌ی ارتقاء همه‌جانبه‌ی آن در هر سطح سنی کودک، به نحوه استفاده و چگونگی انجام فعالیت‌های آموزشی پیش‌بینی شده در کتاب‌های کودک می‌پردازد.

- ۹ جلد کتاب آموزشی کودکان با عناوین قصه‌ی پستی، شعر، نقاشی، کاردستی، نمایش خلاق، مهارت‌های زندگی، مهارت‌های تفکر و فعالیت‌های علمی وجود دارد که در هر کدام ۱۰ فعالیت آموزشی به همراه دستور العمل پیش‌بینی شده است.

بین فعالیت‌های کتاب‌های ویژه کودک در هر بسته آموزشی (۹۰ فعالیت آموزشی) برای یک گروه سنی و همین‌طور در سطح ۸ بسته آموزشی (۷۲۰ فعالیت آموزشی) ارتباط همه‌جانبه و منسجمی وجود دارد. توضیح بیشتر این که عناوین فعالیت‌های کتاب‌های قصه، شعر و ... برای همه گروه‌های سنی ذکر شده مشترک بوده و بر اساس نیازها و ارزشیابی‌های کودکان انتخاب شده است. این عناوین عبارتند از: بدن من، خانواده، وسایل، خوراکی‌ها، محیط اطراف، جانداران، زمین و آسمان، مشاغل، سفر و وسایل ارتباط جمعی.

در واقع می‌توان گفت ابعاد این عناوین در همه‌ی کتاب‌ها تکرار شده و دست‌مایه‌ی فعالیت‌ها قرار گرفته است. این عمل باعث می‌گردد که یادگیری واقعی و مؤثر در کودکان با تمرین و تکرار به صورت‌های مختلف اتفاق افتد. باید دانست یادگیری عمیق در کودکان زمانی تحقق می‌یابد که یک موضوع از زوایای مختلف مورد توجه قرار گیرد.

در پایان لازم می‌دانم از مؤسسه رشد و توسعه برنامه‌ریزی آموزشی فروغ، انتشارات مبتکران، کمیته همکاران محترم که در تهیه این مجموعه همکاری و مساعدت‌های لازم را با این جانب داشته‌اند، تشکر و قدردانی نمایم و امیدوار باشم که این مجموعه مورد توجه والدین، مربیان و فرهیختگان عرصه آموزشی قرار گیرد و پدید آورندگان از نظرات ارزشمند ایشان بهره‌مند گردند.

دبیر و طراح مجموعه

توجه به پرورش تفکر^۱ کودک به اندازه‌ی توجه به جسم کودک اهمیت دارد. کودکی که از تفکر رشد یافته‌ای برخوردار است، تبحر بیشتری در بحث و اظهار نظر دارد، منطقی‌تر می‌اندیشد، مستدل‌تر سخن می‌گوید، خلاق و نقاد است و در مواجهه با افکار مخالف سعه‌صدر بیشتری از خود نشان می‌دهد. این امر منجر به گسترش آرامش فکری در کودکان شده و به نیاز و اشتیاق آنان برای عمق بخشیدن به معنای هر آنچه که در پیرامون آنان اتفاق می‌افتد پاسخ می‌دهد.

در گذشته تصور مربیان تعلیم و تربیت بر این بود که شروع مهارت‌های تفکر^۲ از سن خاص و همگام با آموزش رسمی است. امروزه این باور تغییر کرده و اعتقاد عمومی بر این باور است که کودک از بدو تولد نسبت به آنچه در پیرامونش اتفاق می‌افتد، آگاه است و دائماً مشغول جمع‌آوری اطلاعات و سامان‌دهی آنان در ذهن می‌باشد. لیکن قلمر به پرورش کامل آنچه که در ذهن اتفاق می‌افتد نیست و تنها بخش کوچکی از آن را توسط حرکاتی که از خود نشان می‌دهد به دیگران انتقال می‌دهد.

قبل از انجام فعالیت‌ها لازم است به نکات زیر توجه نمایید:
انتظارات شما از کودک متناسب با ویژگی‌های سنی او باشد. بنابراین ضروری است در مورد ویژگی‌های سنی کودک اطلاعات لازم را کسب نمایید. آنچه اهمیت دارد تحریک حس کنجکاوی کودک از طریق قرار دادن وی در موقعیت‌های چالش‌برانگیز و جدید است. بنابراین نتیجه کار اهمیت زیادی ندارد. لذا در فرایند انجام فعالیت‌ها، هر واکنشی که کودک از خود نشان داد بپذیرید و او را وادار به دادن پاسخ متناسب با پیش‌فرض‌های خود نکنید. فعالیت‌ها را به گونه‌ای انجام دهید که او احساس کند با او بازی می‌کنید نه این که می‌خواهید به او چیزی یاد بدهید. در صورتی که کودک به انجام و یا ادامه فعالیت علاقه نشان نداد، او را مجبور به انجام دادن آن نکنید و آن را به وقت دیگری موکول کنید. در انجام فعالیت‌ها انعطاف داشته باشید و با توجه به موقعیت تغییرات لازم را در آن‌ها بدهید.

انتظار ترسیم اشکال به صورت دقیق و یا پاسخ‌های طولانی و منطقی را نداشته باشید. در بعضی مواقع ممکن است کودک هیچ‌گونه پاسخی به شما ندهد. توجه داشته باشید که سکوت او نیز نوعی پاسخ است.

در انجام فعالیت‌ها از خود صبر و حوصله نشان دهید و کودک را وادار به شتابزدگی در انجام فعالیت‌ها نکنید. شرایطی را فراهم کنید که کودک از انجام فعالیت‌ها لذت ببرد. از مضطرب کردن او جداً پرهیز نمایید. (مهارت‌های تفکر)

در مورد سؤالاتی که کودک می‌پرسد و یا واکنش‌هایی که در پاسخ به سؤالات شما نشان می‌دهد حساس باشید و متناسب با درک و فهم او پاسخ دهید. به خاطر داشته باشید که توانایی یادگیری کودکان با یکدیگر متفاوت است. بنابراین با توجه به شناختی که از کودک دارید از او انتظار داشته باشید. (مهارت‌های تفکر)

مؤلفان

۱- تفکر به هر فعالیت فکری گفته می‌شود که به ما کمک می‌کند تا حل مسئله‌ای را پیدا کنیم، تصمیمی را اتخاذ کنیم یا اشتیاق به فهمیدن چیزی را عملی کنیم.

۲- مهارت‌های تفکر، در برگیرنده‌ی فرایندهایی است که در یادگیری و حل مساله به کار می‌روند. سه جنبه مهم آن تفکر نقاد، تفکر خلاق و حل مساله است.